

Warszawa, 5 października 2021 r.

Dotyczy: Ustawa o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (druk senacki nr 499)

W związku z przekazaniem do Senatu uchwalonej przez Sejm ustawy o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni („Nowelizacja ustawy”),

w imieniu KSBHiU NSZZ „Solidarność”, Polskiej Izby Handlu oraz Konfederacji Lewiatan, mając na względzie wspólny interes pracowników, pracodawców i przedsiębiorców z branży handlowej,

apelujemy o poparcie Pań i Panów Senatorów dla poprawek, które uważamy za niezbędne do tego, aby ustawa była w przyszłości prawidłowo stosowana, a zawarte w niej rozwiązania nie rodziły wątpliwości interpretacyjnych i odpowiadały praktyce funkcjonowania handlu.

Poprawki, które przedstawiamy w załączeniu, mają na celu:

- 1) uzupełnienie wyliczenia członków rodziny, którzy mogą pomagać przedsiębiorcy osobiście prowadzącemu handel w dni objęte zakazem oraz dopuszczenie zarówno odpłatnej, jak i nieodpłatnej pomocy tych osób;

Jak pokazała praktyka, prowadzenie sklepu w pojedynkę, bez pomocy innych osób jest często niemożliwe lub wiąże się ze zbyt dużym ryzykiem. Aby możliwość samodzielnego otwarcia najmniejszych sklepów w dni objęte zakazem była realna, konieczne jest odpowiednie zdefiniowanie kręgu osób, które mogą pomagać przedsiębiorcy.

Nowelizacja ustawy wprowadza taką możliwość, jednak wyliczenie członków rodziny jest obecnie niekompletne, ponieważ nie obejmuje np. osób pozostających we wspólnym pożyciu (prowadzących wspólne gospodarstwo domowe) czy powinowatych w tej samej linii lub stopniu. Przedsiębiorcy, którzy nie pozostają w związku małżeńskim, nie posiadają dzieci lub samotnie je wychowują powinni mieć równą możliwość skorzystania z wyjątku przewidzianego w ustawie i nie powinni być dyskryminowani w stosunku do przedsiębiorców znajdujących się w innej sytuacji życiowej, którzy zdecydowali się stanąć za kasą w dni objęte zakazem.

Ponadto identyczny krąg osób, jak przewidziany w poprawce, zawierają obowiązujące już ustawy, w tym o randze Kodeksu. Wymienione osoby stanowią „osoby najbliższe” w rozumieniu definicji ustawowych zawartych m.in. w Kodeksie karnym. Przepisy te są stosowane w praktyce od ponad 20 lat – pojęcia takie jak „wspólne pożycie” są rozumiane jednolicie, a organy stosujące prawo

pbu

wykształciły konkretne kryteria oceny takich więzi. Zmiana ta zapewni więc równe traktowanie najmniejszych przedsiębiorców, a przy tym będzie sprzyjała spójności prawa.

Z kolei dopuszczenie nie tylko nieodpłatnej, ale także odpłatnej pomocy wymienionych członków rodziny pozwoli uniknąć zarzutu nierównego traktowania tych osób w stosunku do innych pracowników lub zatrudnionych, którzy otrzymują wynagrodzenie za pracę wykonywaną przez nich w placówce handlowej.

- 2) uniknięcie nakładania nowych obowiązków administracyjnych na przedsiębiorców, którzy korzystają z wyłączeń od zakazu w oparciu o kryterium „przeważającej działalności” (gastronomia, kwaciarnie, cukiernie, piekarnie, lodziarnie, sklepy z pamiątkami i dewocjonaliami, kioski itd.), a którzy zgodnie z Nowelizacją ustawy musieliby prowadzić nową, szczegółową miesięczną ewidencję przeprowadzanych transakcji sprzedaży, w podziale na rodzaje sprzedawanych towarów lub usług i na rodzaje działalności.

Nowelizacja ustawy powinna dawać Państwowej Inspekcji Pracy skuteczne narzędzia kontroli przestrzegania ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni. Może to jednak zrobić bez jednoczesnego nakładania na przedsiębiorców nowych obciążeń administracyjnych. Zwracamy uwagę, że spełnienie wskazanych w Nowelizacji ustawy obowiązków ewidencyjnych może być w praktyce niewykonalne dla wielu przedsiębiorców, zwłaszcza najmniejszych. W efekcie wprowadzenie wskazanych w Nowelizacji ustawy zmian może doprowadzić do paraliżu dużej części handlu i usług, utrudnić przedsiębiorcom planowanie swojej działalności i wymusić na nich niepotrzebne zmiany organizacyjne.

Dlatego proponujemy, aby zamiast nakładania nowych obowiązków ewidencyjnych upoważnić inspektorów pracy do żądania, w razie wątpliwości czy dana działalność jest rzeczywiście „działalnością przeważającą”, okazania przez przedsiębiorcę dokumentacji potwierdzającej ten fakt (ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych, dokumentów inwentaryzacyjnych itp.). W ten sposób mogliby ją ocenić nie tylko w sensie formalnym (wpis w rejestrze REGON), ale także faktycznym (to znaczy, że spośród rodzajów działalności wykonywanych w placówce ma ona największy udział w ogólnej działalności prowadzonej w tej placówce).

Przedsiębiorcy, którzy odmówią okazania dokumentacji lub nie będą w stanie wykazać, że przeważająca działalność prowadzona w placówce uprawnia ich do skorzystania z wyłączenia od zakazu, będą podlegali karze grzywny za naruszenie ustawy. W takim przypadku inspektor będzie mógł nałożyć mandat lub skierować wniosek o ukaranie do sądu. Jeżeli mimo to przedsiębiorca będzie przekonany, że z posiadanej przez niego dokumentacji wynika, iż mógł skorzystać z wyłączenia dla „przeważającej działalności”, będzie mógł to wykazać w ewentualnym postępowaniu dowodowym przed sądem.

Zmiana ta pozwoli uniknąć zbędnych postępowań sądowych (przedsiębiorcy, którzy tylko formalnie spełniają kryterium przeważającej działalności nie będą zainteresowani ich wszczynaniem). Jasny będzie też sposób definiowania pojęcia „przeważającej działalności”, które

przy obecnym sformułowaniu zawartym w Nowelizacji ustawy rodzi poważne wątpliwości interpretacyjne.

3) umożliwienie mikroprzedsiębiorcom, którzy osobiście prowadzą sklepy w niedziele i święta, powierzania wykonywania czynności związanych z handlem emerytom lub studentom;

Wprowadzenie takiej możliwości będzie wsparciem dla najdrobniejszych przedsiębiorców (mikroprzedsiębiorców, czyli przedsiębiorców zatrudniających do 10 osób), a jednocześnie umożliwi aktywizację zawodową emerytów i studentów, czyli grup, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Pozwoli wyrównać szanse najsłabszych uczestników rynku, zarówno po stronie pracowników (konkurujących z silniejszymi kandydatami do pracy), jak i przedsiębiorców (konkurujących z większymi podmiotami).

Studenci i emeryci to osoby, które często nie chcą pozostawać bierne zawodowo, ale w praktyce mogą pracować głównie w weekendy. Wynika to z ograniczonego czasu (jeśli w dni powszednie przeznaczają go na naukę), albo z racji wieku, który sprawia, że osoby te nie są w stanie konkurować z innymi kandydatami do pracy w pełnym wymiarze.

W załączeniu przedstawiamy treść poprawek, które realizują wymienione postulaty, łącząc gorący apel o ich podjęcie i poddanie głosowaniu podczas prac w Senacie.

PRZEWODNICZĄCY
Krajowego Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń
NSZZ „Solidarność”
Alfred Bujana

KSBHiU NSZZ „Solidarność”

M. Maszyska

Polska Izba Handlu

Konfederacja Lewiatan

Poprawki do ustawy o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (druk senacki nr 499)

POPRAWKA NR 1

W ustawie o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni w art. 1 w pkt 1 w lit. c dodawany ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1 pkt 27, może korzystać z odpłatnej lub nieodpłatnej pomocy małżonka lub osoby pozostającej we wspólnym pożyciu, dzieci własnych, dzieci małżonka, dzieci przysposobionych, rodziców, macochy, ojczyma, rodzeństwa, wnuków, dziadków albo powinowatych w tej samej linii lub stopniu.”

POPRAWKA NR 2

W ustawie o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni w art. 1:

1) w pkt 1:

a) w lit. a przed tiret pierwszym dodaje się tiret w brzmieniu:

„- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

6) w placówkach handlowych, w których przeważającą działalność stanowi jeden z wymienionych rodzajów działalności: handel prasą, handel biletami komunikacji miejskiej, handel wyrobami tytoniowymi albo handel kuponami gier losowych i zakładów wzajemnych;”

b) w lit. b:

– zmieniający ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przeważająca działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 2, 5-7, 28 i 29, oznacza rodzaj przeważającej działalności wskazany we wniosku o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2021r. poz. 955), jeżeli działalność ta jest wykonywana w danej placówce handlowej i stanowi co najmniej 40% miesięcznego przychodu ze sprzedaży detalicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1293).”

– po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 30, ust. 2 stosuje się odpowiednio.”;

c) w lit. c:

– uchyla się ust. 3;

- dodawany ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W razie wątpliwości czy dany rodzaj działalności stanowi działalność przeważającą w rozumieniu ust. 1 pkt 2, 5-7 lub 28-30, inspektorzy pracy w toku kontroli przestrzegania przepisów ustawy mogą żądać okazania dokumentacji potwierdzającej, że działalności ta spełnia przesłanki, o których mowa w ust. 2, w tym w szczególności treści wniosku o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych lub dokumentów inwentaryzacyjnych.”;

- 2) w pkt 2 zmieniany art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega, kto:

1) wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem po godzinie 14.00 w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy, powierza wykonywanie pracy w handlu lub wykonywanie czynności związanych z handlem pracownikowi lub zatrudnionemu;

2) powierza wykonywanie pracy w handlu lub wykonywanie czynności związanych z handlem pracownikowi lub zatrudnionemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2, 5-7 lub 28-30 ustawy, jeżeli wbrew żądaniu inspektora pracy w toku kontroli przestrzegania przepisów ustawy nie okazuje dokumentacji potwierdzającej, że dany rodzaj działalności stanowi działalność przeważającą w rozumieniu art. 6 ust. 3 ustawy.”

POPRAWKA NR 3

W ustawie o zmianie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni w art. 1 w pkt 1 w lit c dodawany ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1 pkt 27, będący mikroprzedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 162), może powierzać wykonywanie czynności związanych z handlem w niedziele i święta pracownikowi lub zatrudnionemu, który jest uczniem szkoły ponadpodstawowej lub studentem, do ukończenia 26 lat, albo emerytem, jednak wyłącznie za uprzednią zgodą tego pracownika lub zatrudnionego albo na jego wyraźny wniosek.”

PRZEWODNICZĄCY
Krajowego Sekretariatu Banków, Handlu i Ubezpieczeń
NSZZ „Solidarność”

Alfred Bufara

M. Maszalski